

**VAGGERYDS
KOMMUN**

Riktlinjer för skolskjuts

Antagen av barn- och utbildningsnämnden 2023-03-29 § 26

Ansvarig förvaltning: Barn- och utbildningsförvaltningen

Innehållsförteckning

---

1. Allmänna regler och lagar om skolskjuts	3
2. Skolskjutsregler i Vaggeryds kommun	3
2.1 Särskild omständighet	4
2.2 Tillfälligt behov av skolskjuts på grund av olycksfall eller skada	4
2.3 Skolskjuts i mån av plats	5
3. Skolskjutsformer i Vaggeryds kommun	5
3.1 Självskjutsning	5
3.2 Behov av ensamåkning i skolskjutsen	6
4. Skolskjuts vid annan skola än placeringsskolan	6
5. Skolskjuts i samband med fritidsverksamhet	7
6. Lovskola	7
7. Växelvis boende	7
8. Väntetid och restid	8
9. Åka med annan busstur än den tilldelade bussturen	8
10. Vid extrema förhållanden	9
10.1 Enskild väg	9
11. Ansvarsområden	9
12. Avsteg från riktlinjerna	10
13. Överklagan av beslut	11
11.1 Förvaltningsbesvär	11
11.2 Laglighetsprövning	11

1. Allmänna regler och lagar om skolskjuts

Enligt 9 kap 15 b §, 10 kap 32 §, 11 kap 31 § och 18 kap 30 § i skollagen (2010:800) är hemkommunen skyldig att anordna kostnadsfri skolskjuts till och från den plats där utbildning för **förskoleklass**, **grundskola**, **anpassad grundskola** och **anpassad gymnasieskola** bedrivs med hänsyn tagen till:

- färdvägens längd
- trafikförhållanden
- funktionsnedsättning hos elev eller
- annan särskild omständighet (läs vidare under [2.1 Särskild omständighet](#))

En förutsättning för att ovan ska gälla är att eleven är folkbokförd i kommunen. För elever med växelvis boende finns särskilda regler (läs vidare under [7. Växelvis boende](#)).

Skyldigheten omfattar inte sådana elever som, via det fria skolvalet, väljer att gå i en annan grundskola än den som kommunen placerat eleven i. För mer information, se: [4. Skolskjuts vid annan skola än placeringsskolan](#).

Går du på gymnasiet har du inte rätt till skolskjuts, däremot ansvarar kommunen i stället för dina elevresor. För information om vad som gäller när du går i gymnasieskola, se Vaggeryds kommuns riktlinje för elevresor.

2. Skolskjutsregler i Vaggeryds kommun

Skolskjuts i Vaggeryds kommun beviljas elever i förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola samt anpassad gymnasieskola i anslutning till schemalagd skoltid under skolans höst- och vårtermin.

Elever bosatta inom tätorter beviljas normalt inte skolskjuts inom samma tätort om inte särskilda omständigheter föreligger. Skolvägen beräknas från den fastighet där eleven är folkbokförd/bosatt.

Skolvägen skall ha följande längd för att en elev skall vara berättigad till skolskjuts:

- minst 2 km för skolår F–3
- minst 3 km för skolår 4–6
- minst 4 km för skolår 7–9 samt anpassad gymnasieskola

Avståndsmätningen sker enligt följande prioritetsordning:

1. Gångväg
2. Cykelväg
3. Bilväg.

Avståndsmätningen genomförs på de vägar som är kortast möjliga, som är naturliga och rimliga att använda och som med få undantag är framkomliga hela året om.

För de elever som är skolskjutsberättigade bör avståndet mellan hemmet och skolskjutsens påstigningsplats om möjligt inte överstiga:

- 1 km för skolår F–3
- 2 km för skolår 4–6
- 3 km för skolår 7–9 samt anpassad gymnasieskola

För äldre elever kan det finnas på- och avstigningsplats närmare hemmet, en hållplats som är avsedd för yngre elever. På morgonen kan även äldre elever använda hållplatsen för påstigning. Däremot kan det inte garanteras att hållplatsen trafikeras på hemresan, då gäller den anvisade avstigningsplatsen för den äldre eleven. Detta kan ibland innebära att en elev är tilldelad flera olika hållplatser.

2.1 Särskild omständighet

Om särskild omständighet föreligger kan skolskjuts beviljas även när skolvägen är kortare än de avstånd som riktlinjerna anger. Särskild omständighet kan exempelvis vara att eleven är funktionsnedsatt under kortare eller längre tid (avser ej tillfälligt behov av skolskjuts på grund av olycksfall eller skada, se [avsnitt 2.2](#) för detta.), att skolvägen har en svår trafiksituation, eller andra särskilda omständigheter som gör att det finns ett behov av skolskjuts. Vid behov av skolskjuts vid särskild omständighet görs en ansökan om skolskjuts via kommunens e-tjänster, där ni anger vilka särskilda omständigheter som föreligger. Vid varje ansökan sker en individuell prövning av ärendet. I andra fall än när ansökan sker på grund av svår trafiksituation kan relevanta intyg inkrävas för att styrka behovet av skolskjuts på grund av särskilda omständigheter.

2.2 Tillfälligt behov av skolskjuts på grund av olycksfall eller skada

En elev som skadar sig i samband med en olycka och därmed inte kan ta sig själv till skolan kan via kommunens försäkringsbolag få hjälp med tillfällig taxi till och från skolan.

Vid olycksfall eller skada skall anmälan göras direkt av vårdnadshavaren till kommunens försäkringsbolag. Vårdnadshavare i samråd med försäkringsbolaget beställer och organiserar de tillfälliga resorna enligt försäkringsbolagets riktlinjer. Instruktioner för hur du som vårdnadshavare går till väga för att anmäla ett olycksfall eller en skada finns på kommunens hemsida, www.vaggeryd.se.

2.3 Skolskjuts i mån av plats

Om en elev inte har rätt till skolskjuts och om inga särskilda skäl föreligger kan en elev i vissa fall bli beviljad skolskjuts i mån av plats. Detta innebär att eleven får rätt till en plats på redan befintliga turer så länge eleven inte tar en skolskjutsberättigad elevs plats på bussen. Det förutsätter att det finns en eller flera turer som passerar inom rimligt avstånd till hemmet eller annan angiven samlingsplats. Dessa turer korrigeras inte för att passa elever som beviljats skolskjuts i mån av plats, varken hållplats eller turens rutt. Skolskjuts i mån av plats beviljas normalt inte för boende inom tätort för skolskjuts inom samma tätort. Då behöver särskilda skäl föreligga.

Skolskjuts i mån av plats beviljas normalt ett läsår i taget, men kan under läsårets gång komma att återkallas exempelvis om turen förändras eller om platsen behövs till en skolskjutsberättigad elev. Om så är fallet kontaktar skolskjutsteamet berörd vårdnadshavare. Att vara beviljad i mån av plats innebär alltså att eleven har en garanterad plats på de tilldelade turerna fram till dess att annat meddelas.

3. Skolskjutsformer i Vaggeryds kommun

När en elev beviljas skolskjuts sker det en individuell prövning vid bedömning av vilken typ av färdmedel skolskjutsen bör bestå utav. Bedömningen sker normalt enligt följande rangordning, men kan i särskilda fall frångås:

1. Ordinarie turer med upphandlad entreprenör.
2. Möjligheter till att åka med kollektivtrafik med skolkort.
3. Resor med busstaxi.
4. Resor med busstaxi där eleven upphämtas i hemmet.
5. Självskjutsning med ekonomisk ersättning eller ekonomisk ersättning för annat transportmedel.

Utgångspunkten är alltid skolskjuts med ordinarie turer. Dock prövas varje enskilt fall var för sig, då förutsättningarna kan komma att ändras utifrån trafikförhållanden, förväntad mognadsgrad hos eleven eller andra övriga omständigheter som bör beaktas.

Bedömningen är att elever från årskurs 4 i utgångsläget har den mognadsgrad som krävs för att kunna hantera en resa med kollektivtrafiken.

3.1 Självskjutsning

Om skolskjuts inte kan ordnas, eller av annat skäl inte bedöms lämplig, kan vårdnadshavare i vissa fall ta över det dagliga ansvaret för elevens skolskjuts, så kallad självskjutsning. Självskjutsning beslutas alltid i samråd med vårdnadshavare. Överenskommelse om självskjuts innebär att vårdnadshavare mot en ersättning från kommunen tar över det dagliga ansvaret för att eleven kommer till och från skolan. Ersättning utgår för enkel resa till och från

skolan. Om inga särskilda avtal skrivs motsvarar ersättningen beloppet per km som utgår enligt Skatteverkets bestämmelser om skattefri ersättning för tjänsteresor med egen bil. Självskjuts följer samma riktlinjer som skolskjutsen i övrigt, och gäller därför inte i samband med deltagande i fritidsverksamhet.

Vårdnadshavare tar med självskjutsningen över det dagliga ansvaret för att eleven kommer till och från skolan. Ansvaret för eleven tas över av skolan från och med då elevens skoldag börjar och slutar. Då vårdnadshavaren tar över ansvaret för elevens transport till skolan har inte skolan ett ansvar för att eleven kommer till skolan i de fall vårdnadshavaren inte har möjlighet att köra eleven till skolan.

3.2 Behov av ensamåkning i skolskjutsen

Om en elev är i behov av att åka ensam i skolskjutsen måste detta styrkas med läkarintyg och/eller annat relevant intyg, där det mycket tydligt framgår varför eleven inte kan samåka med andra elever. Det är mycket restriktivt vilka som beviljas ensamåkning, och det måste finnas starka skäl till det.

4. Skolskjuts vid annan skola än placeringskolan

Rätten till skolskjuts då eleven väljer att gå i en annan skolenhet än den där kommunen annars skulle ha placerat dem regleras i skollagen (2010:800). Placeringskola är den skola som kommunen skulle ha placerat eleven i utifrån elevens folkbokföringsadress, det vill säga någon av de skolor som Vaggeryds kommun hade erbjudit eleven plats på utifrån närhetsprincipen och som har tillgänglig plats för eleven. Det innebär att placeringskolan inte nödvändigtvis alltid är den närmsta skolan. Så länge eleven bor kvar på samma adress förblir placeringskolan densamma över tid. Vilken skola som är elevens placeringskola kan exempelvis förändras vid flytt, förändrad folkbokföring eller om den tidigare placeringskolan inte erbjuder högre årskurser.

Om vårdnadshavarna väljer en annan skola än placeringskolan har eleven formellt inte rätt till skolskjuts eftersom den endast gäller till placeringskolan. Vårdnadshavarna kan dock ansöka om skolskjuts och få det beviljat om det inte medför ekonomiska eller organisatoriska svårigheter för kommunen, så länge den valda skolan ligger inom kommunen. Samma förutsättningar gäller även vid skolgång vid en fristående skolenhet.

Vid bedömning om det skulle vara en ekonomisk eller organisatorisk svårighet utgår den från vilka åtaganden – ekonomiska och/eller organisatoriska - kommunen skulle haft om eleven gått på sin placeringskola.

5. Skolskjuts i samband med fritidsverksamhet

Elev som deltar i undervisning i fritidshem är inte berättigad till skolskjuts även om fritidshemmet är beläget inom placeringsskolan. Skolskjuts erbjuds endast i samband till skoldagens början och slut. Schemaförändringar som medför berättigande till skolskjuts ska meddelas minst två veckor i förväg. Exempel på schemaförändring som medför berättigande till skolskjuts kan vara att eleven deltagit i fritidsverksamheten på morgnarna och därmed inte haft rätt till skolskjuts på morgonen, men vill börja åka med skolskjutsen till skolan istället.

6. Lovskola

Vid av kommunen anordnad obligatorisk lovskola har skolskjutsberättigade elever rätt till skolskjuts även till och från skolan inom ordinarie skoltid. I vilken form skolskjutsen erbjuds under lovskolan kan skilja sig från elevens ordinarie anordnade skolskjuts.

7. Växelvis boende

Med växelvis boende menas att barnet vistas ungefär lika mycket, och har ett varaktigt boende, hos två vårdnadshavare med skilda adresser. Växelvis boende gäller ej då någon förälder har domstolsbeslut om ensam vårdnad.

Elever i grundskola, förskoleklass, anpassad grundskola och anpassad gymnasieskola som bor växelvis hos respektive vårdnadshavare kan beviljas skolskjuts från båda adresserna när:

- Eleven och båda vårdnadshavarna är folkbokförda inom Vaggeryds kommun.
- Eleven går i den skola som kommunen placerat eleven i.
- Det finns ett intygat, regelbundet växelvis boende, som kan styrkas genom schema, avtal eller dom (med regelbundet menas exempelvis boende varannan vecka hos respektive vårdnadshavare; eller en fördelning av boendetiden som kan anges i procent, där inte boendet hos någon av vårdnadshavarna understiger 40%).
- Vaggeryds kommuns skolskjutsregler är i övrigt uppfyllda, till exempel avståndsgränser för rätt till kostnadsfri skolskjuts.

Rätten till skolskjuts prövas till/från varje bostadsadress var för sig. Detta innebär att rätten till skolskjuts kan beviljas till enbart en vårdnadshavares hemadress, alternativt till båda.

Ansökan om skolskjuts vid växelvis boende kan ske löpande under året. Om behovet av skolskjuts vid växelvis boende uppstår ska en ansökan göras via skolskjutsens

ansökningsblankett för växelvis boende, vilken finns att hitta i Vaggeryds kommuns e-tjänster.

För vårdnadshavare som tidigare ansökt om växelvis boende ska en ny ansökan göras årligen inför varje nytt läsår. Ansökan inför nytt läsår görs via kommunens ansökningsblankett senast den 30 maj varje år.

8. Väntetid och restid

Eleven skall vara på plats minst 5 minuter före den i tidtabellen utsatta tiden vid skolskjutsens hållplats.

I normalfallet bör väntetiden efter skolans slut och tills dess bussen avgår från skolan inte överstiga en timme. Med skoldagens början och slut avses det ramschema som skolan upprättar för årskurserna innan läsårsstart, vilket inte alltid överensstämmer med en elevs individuella schema.

Om väntetid av någon anledning är längre än en timme erbjuds efter samråd med rektor ett så kallat avgiftsfritt ”bussfritids” då tillsynsansvaret ligger på skolan fram tills dess att bussen avgår. Oavsett om eleven väntar själv eller går på bussfritids har skolan ett tillsynsansvar fram till att bussen avgår.

En resväg bör inte överstiga en timme enkel resa från det att bussen avgår från hållplats/skola och kommer fram till avlämningsplatsen. I de fall då detta inte är möjligt av praktiska och ekonomiska skäl kan restiden behöva förlängas. Hastigt förändrade trafikförhållanden kan göra att tiden överstiger detta.

9. Åka med annan busstur än den tilldelade bussturen

Varje skolskjutsberättigad elev har ett eget elevkort, där det framgår vilka bussturer som eleven har blivit tilldelad för respektive dag. Det är på dessa turer som eleven är garanterad en plats.

Vill en skolskjutsberättigad elev åka med en annan skolskjutstur än den tilldelade som avgår tidigare än tilldelad tur, finns det möjlighet att göra detta om det finns plats över i ett skolskjutsfordon när alla berättigade elever har stigit på sin busstur.

Det är då skolskjutsentreprenören som från fall till fall avgör om fler än de som är berättigade skall få åka. En elev som inte är berättigad till skolskjutsturen kan aldrig kräva att få åka med en busstur som eleven ej är tilldelad.

10. Vid extrema förhållanden

Vid vissa extrema förhållanden såsom oframkomligt väglag, naturkatastrofer eller andra extraordinära omständigheter kan kommunen inte garantera att skolskjuts kan utföras i enlighet med vad som beslutats. I dessa fall utgår inte ersättning till eleven och dennes vårdnadshavare. Om skolskjutsen ställs in på grund av extrema förhållanden meddelas vårdnadshavare så snart som möjligt av skolskjutsteamet.

10.1 Enskild väg

Skolskjuts körs på enskild väg endast om den är av godtagbar kvalitet så att risk för olyckor inte uppkommer. Om vägunderhållet väsentligen eftersatts ställs skolskjutsen in och ansvaret för skjuts till skolan övergår till vårdnadshavaren. Skolskjuts kan även ställas in på väg eller del av väg under en på förhand angiven tidpunkt, till exempel vintertid eller på grund av återkommande problem. Ersättningskjuts anordnas då inte.

11. Ansvarsområden

Skola, entreprenör, vårdnadshavare och elever har alla del i ansvaret under resan mellan hemmet och skolan.

Huvudman ansvarar för:

- Att upphandla en säker skolskjuts där tydliga krav på entreprenören finns med fokus på säkerhet och kvalitet för eleverna.
- Att rätt och lättillgänglig information finns för elever som åker skolskjuts om vilka tider och rutter som finns och att säkerhetsföreskrifter och rutiner fungerar.

Skolan ansvarar för:

- När eleven anländer till skolan är det personal vid skolan som ansvarar för tillsyn och för att ordnings- och säkerhetsregler efterföljs. Detsamma gäller innan hemfärd efter skolans slut.

Vårdnadshavare ansvarar för:

- Vårdnadshavaren har ansvar för eleven på väg till eller från skola alternativt skolskjutsens påstigningsplats, samt under väntetider på hållplatsen, och förutsätts svara för att barn förbereds och tränas på att klara sin skolväg på ett så säkert sätt som möjligt. Det kan innebära att barnet måste följas till skolan eller till aktuell hållplats under en period, eller fram till dess att barnet klarar det på egen hand.

- Att eleven kommer i tid till skolskjutsen. Missar eleven skolskjutsen har vårdnadshavaren ansvaret för att eleven kommer till skolan.
- Tillfälliga förändringar av hämtnings- och lämningsstider meddelar vårdnadshavarna själva till bussbolaget, exempelvis om vårdnadshavarna själva skjutsar till skolan eller vid sjukdom.
- Att omgående informera skolskjutssamordnare om omständigheter som kan påverka elevens rätt till skolskjuts, exempelvis vid flytt.

Eleven ansvarar för:

- Att följa föreskrivna regler, som till exempel bältesanvändning, ordningsregler med mera.
- Att vara aktsam med fordonet. Ersättningsanspråk kan komma att riktas mot den eller dem som orsakar skada på skolskjutsfordonet. Skadegörelse kan komma att polisanmälas.

Transportören ansvarar för:

- Under transporten är det entreprenören som ansvarar för eleven och att gällande trafikbestämmelser följs.
- Föraren ska meddela skolan om ordnings- eller säkerhetsproblem uppstår under transporten.
- Det är inte tillåtet för föraren att släppa på eller av elever på andra ställen än fastställda skolskjutshållplatser.
- Transportör ska se till att fordon och chaufförer följer det upphandlade avtalet.
- Transportör ska tillsammans med skolan genomföra utbildning med skolskjutselever där chaufför går igenom bussen och säkerheten ombord.

12. Avsteg från riktlinjerna

Riktlinjerna utgör tillämpningsföreskrifter till gällande lagregler om skolskjuts. Om riktlinjerna i något avseende strider mot lagregler eller mot fastställd tolkning av skolskjutsbestämmelserna skall riktlinjerna inte tillämpas i dessa delar.

Om det på grund av särskilda skäl skulle framstå som orimligt att tillämpa gällande riktlinjerna på sätt som föreskrivs i ett enskilt ärende skall ärendet tas upp till behandling i nämnden och nämnden kan då i det enskilda fallet besluta om annan tillämpning av riktlinjerna.

13. Överklagan av beslut

Beslut om skolskjuts fattade av Vaggeryds kommun kan överklagas till Förvaltningsrätten i Jönköping. Överklagande av beslut kan ske på två sätt:

1. Förvaltningsbesvär
2. Laglighetsprövning

Ärenden som överklagas genom Förvaltningsbesvär är:

- Beslut om skolskjuts för elev som går i förskoleklass, grundskola eller anpassad grundskola i den av kommunen anvisade skolan (placeringsskola)
- Beslut om skolskjuts för elev i anpassad gymnasieskola

Ärenden som överklagas genom Laglighetsprövning är:

- Beslut om skolskjuts för elev som går i egenvald skola, inte placeringsskolan. Kan därmed innefatta beslut om skolskjuts till både kommunala skolor samt fristående skolor.

11.1 Förvaltningsbesvär

Överklagandet ska vara skriftligt och innehålla:

- Namn, adress, telefonnummer
- Vilket beslut som överklagas
- Vilka omständigheter du stödjer överklagandet på
- Eventuella handlingar som stödjer din uppfattning

Du kan skicka ditt överklagande digitalt till bun@vaggeryd.se, eller via post till:

Barn- och utbildningsförvaltningen
Box 43
56821 Skillingaryd

Överklagandet måste komma in till barn- och utbildningsförvaltningen inom tre veckor från den dag då du fick del av beslutet. Om överklagan kommer in inom rätt tid och kommunen inte ändrar beslutet på det sätt som du begärt kommer handlingarna skickas vidare till Förvaltningsrätten i Jönköping.

11.2 Laglighetsprövning

Om du fått avslag på din ansökan om skolskjuts kan du överklaga genom laglighetsprövning enligt 13:e kapitlet kommunallagen på någon av följande grunder:

- Beslutet har inte tillkommit i laga ordning

- Beslutet hänför sig inte till något som är en angelägenhet för kommunen
- Den som fattat beslutet överskrider sina befogenheter
- Beslutet strider mot lag eller annan författning

Beslutet kan ej överklagas i sakfrågan.

Instruktioner för hur ett beslut överklagas via laglighetsprövning och vem som har rätt att göra det finns på Jönköpings Förvaltningsrätts hemsida. En begäran om laglighetsprövning görs först och främst direkt till Förvaltningsrätten i Jönköping, men Vaggeryds kommun har också möjlighet att ta emot överklagan och vidarebefordra den till Förvaltningsrätten. Har du frågor är du välkommen att kontakta skolskjuts@vaggeryd.se.